

**„Informacja o dostępności usług medycznych
dla mieszkańców Gminy Leśna”**

Tematyka sesji Rady Miejskiej w Leśnej w lutym 2025 r.

WPROWADZENIE

Podstawowa opieka zdrowotna to jedno z kluczowych zadań publicznych na poziomie lokalnym. Odpowiedzialność za jej organizację spoczywa na samorządzie gminnym, co wynika z ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (Dz. U. z 2024 roku poz. 1465 ze zmianami). Przepisy te określają, że jednym z zadań Gminy jest dbałość o zdrowie mieszkańców.

Na chwilę obecną Gmina Leśna nie posiada opracowanego i przyjętego przez Radę Miejską Gminnego Programu Zdrowia. Program taki jest określony w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (Dz. U. z 2024 poz. 146 ze zmianami). Zgodnie z jej zapisami, program zdrowotny to zestaw planowanych działań w obszarze opieki zdrowotnej, które mają na celu poprawę zdrowia określonej grupy mieszkańców. Program ten musi być skuteczny, bezpieczny i uzasadniony, a jego realizacja odbywa się przy wsparciu środków publicznych.

Warto podkreślić, że opracowanie Gminnego Programu Zdrowia jest zadaniem fakultatywnym. Oznacza to, że gmina nie ma prawnego obowiązku jego tworzenia, a jego brak nie stanowi naruszenia przepisów. Jednakże, aby skutecznie planować działania zdrowotne, konieczna jest identyfikacja potrzeb zdrowotnych mieszkańców. Dotychczas taka analiza w gminie Leśna nie została przeprowadzona.

Jednocześnie, należy zwrócić uwagę na szybko postępujący problem z dostępnością do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej. Wraz z zaprzestaniem działalności NZOZ Sanitas (piszemy o tym dalszej części informacji) dostępność mieszkańców Leśnej do podstawowej opieki zdrowotnej uległa znacznemu pogorszeniu. Musimy się liczyć z faktem, że POZ na terenie gminy Leśna zapewniając wyłącznie podmioty prywatne, których działalność może zakończyć się wraz z przejściem lekarzy - właścicieli NZOZ na emeryturę (jak w przypadku spółki Sanitas). Oznacza to, że w perspektywie długofalowej, gmina nie zagwarantuje swoim mieszkańcom opieki zdrowotnej, jeżeli szybko nie podejmie zdecydowanych działań na rzecz utworzenia instytucjonalnych, publicznych form opieki zdrowotnej. Rozwiązania oparte w 100% na inicjatywie prywatnej, jak widać po zamknięciu NZOZ Sanitas, nie dają żadnej gwarancji długoterminowej trwałości świadczenia takich usług.

I. Programy profilaktyczne na terenie Gminy Leśna.

Obecnie na terenie Gminy Leśna funkcjonuje „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025-2028”. Program ten został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Leśnej nr XII/70/2025 z dnia 30 stycznia 2025 roku. Za jego realizację odpowiada Burmistrz Leśnej, a głównym celem operacyjnym

programu jest „Profilaktyka uzależnień”.

1. Główne zadania służące realizacji celu operacyjnego „Profilaktyka uzależnień” obejmują:

- a) Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
- b) Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).
- c) Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
- d) Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
- e) Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.
- f) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.
- g) Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

2. Główne zadania dotyczące walki z narkomanią.

W myśl ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia, którego celem ogólnym jest ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych. Ci informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

3. Główne zadania dotyczące problemów alkoholowych.

Zgodnie z art. 41.1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

Więcej szczegółowych informacji dotyczącej profilaktyki uzależnień zawiera „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025-2028”, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Leśnej nr XII/70/2025 z dnia 30 stycznia 2025 roku.

Gmina Leśna podejmuje konkretne działania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom. Finansowanie tych inicjatyw pochodzi z opłat, jakie przedsiębiorcy wnoszą za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Profilaktyka zdrowotna poprzez sport i promocję zdrowego trybu życia

Gmina Leśna kładzie duży nacisk na zachęcanie mieszkańców do zdrowego, aktywnego trybu życia na świeżym powietrzu. W tym zakresie finansujemy działania klubów sportowych, wspieramy aktywność koła Polskiego Związku Wędkarskiego, organizacji senioralnych. Inicjujemy także działania z zakresu integracji społecznej, zachęcamy do oddolnej aktywizacji społecznej. Aktywne życie społeczne i aktywność sportowa przekładają się pozytywnie na stan zdrowia fizycznego i psychicznego, co pokazuje wiele badań naukowych i zaleceń ministerstwa zdrowia, WHO i specjalistów. "Zwiększona aktywność ruchowa współczesnego człowieka nie tylko sprzyja funkcjom i rozwojowi organizmu, lecz również oddziałuje korzystnie na psychikę i samopoczucie. Ten fakt jest z powodzeniem wykorzystywany w rekreacji ruchowej ludzi dorosłych, u których zanika naturalna potrzeba ciągłego ruchu, jaką widzimy u dzieci, a na jej miejsce powinna się pojawić motywacja racjonalna" (J.B.Karski, "Promocji Zdrowia"). Zadaniem gminy jest więc wspieranie tej racjonalnej motywacji oraz tworzenie nowych możliwości do aktywności fizycznej poprzez inwestycje w infrastrukturę i wspieranie działalności organizacji i inicjatyw społecznych. Szczegółowe informacje na temat zakresu i wysokości wspierania NGO zawierają odrębne sprawozdania Urzędu Miejskiego oraz OKiS w Leśnej.

II. Ochrona zdrowia psychicznego oraz prawnej pomocy mieszkańcom na terenie gminy Leśna.

W celu zapewnienia odpowiedniej ochrony zdrowia psychicznego i pomocy mieszkańcom gminy Leśna zarządzeniem Burmistrza Leśnej nr 87/2021 z dnia 09.03.2021 roku w Leśnej został

utworzony **Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie**, który znajduje się przy ulicy Pocztowej 10. Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest zdiagnozowanie problemów klienta w zakresie uzależnień, współuzależnienia i przemocy w rodzinie oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług.

W Punkcie Konsultacyjnym obecnie przyjmuje dwóch psychologów, specjalista terapii uzależnień oraz radca prawny.

Jeden Psycholog przyjmuje w jeden czwartek w miesiącu przez 4 godz., w godz. 10:00-14:00. **Drugi Psycholog** przyjmuje w dwa ostatnie poniedziałki w miesiącu. Na wizytę należy umówić się telefonicznie- 534-531-802.

Specjalista terapii uzależnień przyjmuje raz w tygodniu w liczbie czterech godzin w czwartek, oprócz konsultacji indywidualnych wspiera w następujący sposób:

- Wspiera osoby uzależnione, współuzależnione i będące w kryzysie,
- Prowadzi działalności informacyjną i edukacyjną w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie,
- Wspomaga osób pijące ryzykownie i szkodliwie w podjęciu decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia,
- Motywuje osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego oraz psychoterapii w zakładach lecznictwa odwykowego,
- Udziela wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupach wsparcia,
- Prowadzi grupę radzenia sobie ze złością oraz grupę edukacyjną.

Radca prawny udziela pomocy prawnej w zakresie procedur prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej i uzależnieniom. Przyjmuje co dwa tygodnie w poniedziałki. Aktualny harmonogram przyjęć znajduje się w Punkcie Konsultacyjnym na tablicach informacyjnych, informację można też uzyskać pod nr tel 534-531-802.

III. Placówki usług medycznych i pro-zdrowotnych na terenie gminy Leśna

1. Na terenie Leśnej w 2024 roku zarejestrowane były dwie praktyki lekarskie:

a) **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mediton” Leśna ul. Baworowo 67, nr tel. 75 724 28 95, gdzie obecnie pracuje:**

- 2 lekarzy – specjalizacja lekarz rodzinny,
- 6 pielęgniarek (w tym 1 z wykształceniem magisterskim, 2 z wykształceniem wyższym, 3 z wykształceniem średnim),
- 1 położna (mgr),

W placówce NZOZ „Mediton” znajduje się praktyka lekarza rodzinnego, poradnia otolaryngologiczna, gabinet medycyny szkolnej, gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej, gabinet stomatologiczny, gabinet zabiegowy, punkt szczepień oraz pielęgniarska opieka długoterminowa. Na dzień 31.12.2024 r. stan pacjentów wynosił 5136 osób z aktywną deklaracją.

NZOZ „Mediton” posiada również Filię Ośrodka Zdrowia usytuowaną przy ul. Nowomiejskiej 29 w Pobiednej w której znajduje się poradnia lekarza rodzinnego, gabinet medycyny szkolnej, gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej, gabinet zabiegowy oraz punkt szczepień.

b) NZOZ „Sanitas” Leśna ul. Sienkiewicza 52, placówka działała do końca 2024 roku. Na dzień 31.12.2024 r. stan pacjentów wynosił ok 2.900 osób z aktywną deklaracją. Od 15 do 30.01.2025 r. przyjmowano wnioski o wydanie dokumentacji medycznej (papierowej i elektronicznej), a do 20.02.2025 r. można było składać wnioski o wydanie dokumentacji w formie zapisu na płycie CD. Wydawanie dokumentacji medycznej trwa do 28.02.2025 r.

Na podstawie umowy z NZOZ Sanitas, Urząd Miejski udostępnił spółce miejsce w budynku urzędu przy ul. Orzeszkowej pomieszczenia, w którym przyjmowane są wnioski dotyczące wydania dokumentacji medycznej. Dzięki udzielonej przez Urząd pomocy, procedura ta przebiega sprawniej, oczekujący mają zapewnioną ciepłą poczekalnię i dostępność architektoniczną.

Od 07.01.2025 r. trwają zapisy i przyjmowanie deklaracji pacjentów, którzy chcą nadal korzystać z usług medycznych w przychodni. 06.01.2025 r. została podpisana umowa najmu pomieszczeń między Praktyką Lekarską SANITAS a Łużyckim Centrum Medycznym w Lubaniu. W filii przychodni w Leśnej świadczenia są udzielane przez lekarza dwa dni w tygodniu. W pozostałe dni pacjenci mogą korzystać z usług lekarza rodzinnego w przychodni w Szpitalu.

Burmistrz Leśnej, prowadzi rozmowy z przedstawicielami ŁCM w Lubaniu, dotyczące stałej, długoterminowej współpracy instytucjonalnej pomiędzy szpitalem powiatowym, a gminą Leśna. Zgodnie z diagnozą przedstawioną na wstępie, widzimy konieczność utworzenia przychodni podstawowej opieki zdrowotnej w oparciu o instytucje publiczne, w których trwałość i ciągłość świadczenia usług nie będzie zależna od dostępności lekarza - właściciela NZOZ. Rozmowy z powiatem podjęto we wrześniu 2024, jeszcze przed zakończeniem działalności NZOZ Sanitas

w Leśnej. Jednak ze względu na zmiany w zarządzie ŁCM (odwołanie prezesa) i planowaną przez powiat reorganizację, nie doszło jeszcze do wiążących porozumień. O efektach prowadzonych obecnie rozmów, Rada Miejska zostanie poinformowana przez Burmistrza na komisjach.

c) Zakład Rehabilitacji DAN WIT S.C w Smolniku 52, nr tel. 502 750 117, obecnie w zakładzie pracuje 6 fizjoterapeutów (5 z wykształceniem magisterskim, 1 technik fizjoterapii).

Zakład Rehabilitacji ma podpisaną umowę z NFZ, w ramach których mieszkańcy mogą korzystać z bezpłatnych zabiegów. W godzinach 8:00-18:00 świadczone są usługi płatne. Zakład świadczy pełny zakres fizjoterapii, masaży leczniczych i kinezoterapii (ćwiczeń). Ponadto prowadzi też rehabilitację dla dzieci.

2. Na terenie gminy Leśna funkcjonują trzy praktyki stomatologiczne:

- a) **Kuc Romualda Gabinet Stomatologiczny**, Świecie 124A,
- b) **Psatas Joanna „Psatas Clinic”**, Leśna ul. Baworowo 86D
- c) **Pytlos Jolanta Indywidualna Praktyka Stomatologiczna**, Leśna ul. Baworowo 67

3. W gminie Leśna działalność prowadzą dwie apteki:

- a) **Apteka „Salus” Leśna ul. Lubańska 1**, nr tel. 75 721 12 46, w której obecnie pracuje **1 magister farmacji**.
- b) **Apteka „Słoneczna”, Leśna ul. Rynek 8**, nr tel. 75 724 20 62, w której obecnie pracuje **1 mgr farmacji oraz 2 techników**.

Ponadto w Pobiednej przy ul. Nowomiejskiej 29 znajduje się **punkt apteczny**.

4. Nowe obiekty profilaktyki zdrowotnej.

- **Stacja Fitness:** W dniu 24.01.2025 r. został rozstrzygnięty konkurs na utworzenie i prowadzenie sali do zajęć ruchowych i sportów siłowych w budynku wyremontowanego dworca PKP w Leśnej. Konkurs wygrała fundacja Stacja Fitness, która w swojej ofercie zobowiązała się do realizacji zajęć fitness, treningów siłowych i motorycznych, warsztatów z zakresu zdrowego stylu życia, profilaktyki zdrowotnej oraz pierwszej pomocy.
- **CUS (Centrum Usług Społecznych):** We wrześniu 2025, rozpoczniemy reorganizację MGOPS w Leśnej, w kierunku utworzenia Centrum Usług Społecznych. Reforma ta zakłada powołanie instytucji, która oprócz funkcji socjalnych i integracji społecznej będzie miała również znaczenie profilaktyki prozdrowotnej. Projekt obejmuje utworzenie ogólnodostępnej sali do zajęć ruchowych i fizjoterapii dedykowanej głównie seniorom

oraz szereg usług zwiększających dostępność opieki medycznej i integracji społecznej. Będą to m.in. mobilne usługi pielęgniarskie, zajęcia z zakresu aktywności umysłowej, integracji społecznej, dojazdu do placówek specjalistycznej opieki zdrowotnej, porady i praktyczne zajęcia dietetyczne i inne. Szczegółowy program usług zostanie opracowany w diagnozie - badaniu problemów i zasobów gminy, która zostanie opracowana w ostatnim kwartale b.r. - zgodnie z harmonogramem projektu CUS. Na utworzenie CUS gmina pozyskała ze środków FEDŚ / EFS 3,69 mln zł.

IV. Problemy i potrzeby mieszkańców w gminie Leśna w zakresie opieki zdrowotnej.

Dużym problemem w gminie Leśna (jak i innych na terenie RP) są tzw. „choroby cywilizacyjne” wśród dzieci i młodzieży. Dzięki rozwojowi higieny, zapobieganiu chorobom infekcyjnym, a przede wszystkim zmianie stylu życia i żywienia wśród dzieci coraz większe znaczenie mają choroby cywilizacyjne. Na całym świecie u dzieci w ostatnich latach obserwuje się znaczne narastanie nadwagi i otyłości. Czynniki te znacznie zwiększają ryzyko wystąpienia tzw. chorób cywilizacyjnych m.in. nadciśnienia tętniczego, choroby wieńcowej, chorób metabolicznych jak również chorób układu kostno-stawowego, wad postawy itp.

W celu eliminowania już we wczesnym etapie rozwoju dziecka z budżetu gminy są finansowane zajęcia z gimnastyki korekcyjnej. Dodatkowo dzieci mają możliwość uczestniczenia w pozalekcyjnych zajęciach wychowania fizycznego.

Kolejnym narastającym problem dzisiejszych czasów jest tzw. „hejt w Internecie” wśród dzieci i młodzieży, który można zdefiniować jako jako nienawistne, poniżające treści, niekoniecznie w formie pisemnego komentarza, ale też grafik (w tym memów), video, nagrań. Taki komentarz nie mieści się w kategorii krytyki – przekracza bowiem granice kulturalnej wypowiedzi. Jednocześnie nie oznacza to, że jest wulgarny – choć może. Najłatwiej jest się z nim spotkać w social mediach, komentarzach pod artykułami czy na forach.

W celu walki z hejtem i uniknięcia konsekwencji związanych z hejtem w Internecie wśród dzieci i młodzieży należy zwiększyć profilaktykę tego zagadnienia w szkołach, przedszkolach i innych placówkach wychowawczych. Należy uczestniczyć w spotkaniach edukacyjnych organizowanych najlepiej przez psychologów na których będą omawiane wszystkie tematy związane z hejtem m.in. pomoc ofiarom hejtu, walka z hejtem, profilaktyka itp.

PODSUMOWANIE

Reasumując działania w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców gminy powinny skupić się na:

- rzetelnym zdiagnozowaniu potrzeb mieszkańców gminy Leśna z zakresu ochrony zdrowia

oraz opracowaniu „Gminnego Programu Ochrony Zdrowia”;

- zapewnieniu instytucjonalnej, trwałej w długofalowym okresie formy realizacji usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej;
- zwiększeniu dostępności do specjalistycznych usług medycznych, np. poprzez usługi transportowe (w ramach CUS) dedykowane szczególnie osobom mającym problemy z samodzielnym przemieszczaniem się (osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami);
- zintensyfikowaniu działań w formie programów profilaktycznych skierowanych do konkretnych grup odbiorców (wady postawy wśród dzieci, cukrzyca u osób starszych itp.);
- poszerzeniu oferty aktywnego spędzania czasu przez dzieci, młodzież i seniorów;
- działaniach profilaktycznych skierowanych przede wszystkim do dzieci i seniorów;
- wzmacnianiu i rozwijaniu współpracy z organizacjami pozarządowymi, których zakres działalności statutowej obejmuje opiekę zdrowotną i profilaktykę;
- zintensyfikowaniu działań profilaktyki skierowanych przede wszystkim dla dzieci i młodzieży mającej na celu walkę i przeciwdziałaniu hejtowi;
- gotowość do poniesienia nakładów inwestycyjnych i bieżących w celu zapewnienia trwałości i stabilności opieki medycznej dla mieszkańców gminy.